

Забележио
Небојша Јанковић

Ванкувер, април 2009.

Сигурно вам се не једном десило да вам човек старије животне доби каже: Чудно како се сећам боје очију моје прве девојке од пре педесет година, а не памтим шта сам јутрос доручковао?! Чудно? Ни мало за неког ко живи у два паралелна света свету реалности и свету успомена при чему овај други свет, како време одмиче, постепено потискује онај први који нам је све теже да разумемо и прихватимо. А, ако је неко, као београдско-ванкуверски сликар Браца Бонифације пре више од 35 година напустио средину у којој је до тада живео, он, како ми прича док испијамо кафу у мом стану у downtown Ванкуверу, има две прошлости, две врсте успомена.

Прво, наставља Браца, ту је ових последњих неколико деценија на канадској обали Пацифика за које време сам, (сам знам како и уз какве напоре), успео да постанем један од најпознатијих канадских сликара. Овог, или прошлог века, питам алудирајући на његове и моје године. Оба, одговара Браца, и обоје се зацењујемо од смеха.

“Дорћолски сликар у Канади” како сам себе назива, Браца Бонифације живи већ 36 година у Ванкуверу, у породичној кући (са супругом Џени) у живописном мултукултурном крају око Commercial Drive-а у коме је, као и у негдашњој београдској Скадарлији “сваке ноћи – Нова Година”. И у коме га знају сви, од власника локалних кафића, локала и пицерија, до Саве Касапина до кога је ранијих година (док лекари-душмани не забранише) често знао да скокне по “нарамак вруће прасетине”.

За овакве активности у последњих пар година Браца има све мање времена. Човече, каже ми са неверицом, - постао сам прави “workcholic”, рад, рад и само рад, докле бре, каже и гледа ме са оним мангупским дорћолским осмехом. И, стварно, мада је недавно напунио 72 године, Браца Бонифације понекад данима не излази из свог сликарског атељеа.

На северноамеричком континенту заступају га четири угледне галерије, а галеристи су људи без милости и пардона, сви они имају своје захтеве и апетите. У Ванкуверу то је позната Вау-ХИ галерија која излаже Брацине радове и у свом изложбеном простору у Торонту. У Калгарију, у Алберти, Брацу заступа Herring Kiss галерија, а у Сиетлу, у америчкој држави Вашингтон Брацине радове можете наћи у познатој галерији Foster/White.

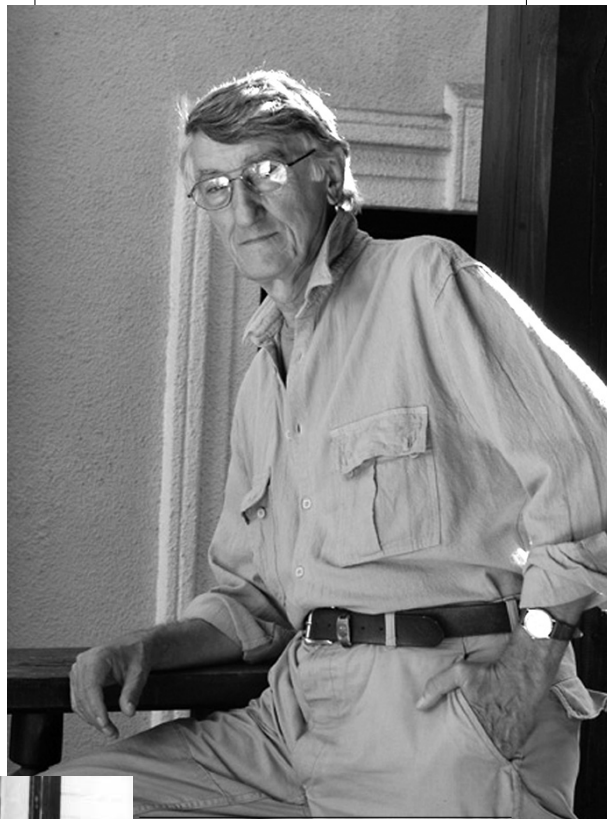
Као успешан сликар чија се платна налазе у многим галеријама и приватним колекцијама широм света, Браца наставља са грозничавом уметничком активношћу отварајући по 2-3 самосталне изложбе годишње и учествујући по позиву бар на још толико колективних изложби по Америци и Канади. Браца Бонифације по-

знат је на овом континенту под псеудонимом Bonifacio. Зашто, пита се и сам одговара- то знају сви они који су овде морали да мењају сопствена имена или надимке прилагођавајући их, колико је то могуће, фонетском изговору на енглеском језику.

Говорећи о прошлим временима, Браца је свестан подељености сећања некога ко је тачно половину досадашњег живота провео у средини на коју се, у извесном смислу, ни до данас није потпуно привикао. Доста је приче о Канади, Америци, Куби, Паризу, каже ми загледан у магловите обресе Граус-планине са оне стране Залива, на Северној Обали. Хоћу да ти причам, а ти записуј, о мом Дорћолу из педесетих и раних шездесетих, о месту где сам растао и проживео најлепше године живота. Још прецизније, наставља, о срцу Зерека, ако знаш где је то. То ти је онај део Београда где се улица Змаја од Ноћаја улива у улицу Краља Петра, па је у дијагонали некако “претрчава” и наставља до Цара Уроша и даље до Келемегдана. И, тако, он прича, а ја записујем.

Ту сам растао, наставља Браца и ту смо били сви ми. Било нас је из свих могућих класа ондашњег “бес-

смо их и били бијени. Хајде да будем великодушан и кажем да је резултат после свега остао нерешен. На пецање смо ишли доле, испод Келемегдана или преко, на другој обали Саве, тамо где је сада Музеј Савремене Уметности. Ту је “радила” кечига а понекад чак и мрена, на качкаваљ. Могао бих се заклети да те рибе, тамо, одавно више нема.

Браца Бонифације данас

Голубарске легенде

Ако сам се по било чему разликовао од својих вршњака, наставља Браца Бонифације свој времеплов, онда је то била моја рана, “луда” и “слепа” љубав према голубовима. Било ми је непуних 13 година кад ме је вирус голубарства жестоко ударио. Почех да гајим голубове, за то је и у комунизму било услова и то скоро искључиво – српске високолетаче. Тај мој хоби трајао је годинама а са годинама расле су и моје амбиције те почех да укрштам различите врсте покушавајући да добијем некакву нову, своју расу.

Током времена стекао сам приличну голубарску репутацију. Моје приче о парењу, препаривању, храњењу и припреми голубова за такмичења са занимањем су слушале и такозване “голубарске легенде” из тадашњег Београда, које смо ми млађи поспрдно звали Лига Стараца. Неки од њих били су скоро 50 година старији од мене али су волели да ме слушају јер су дужински летови мојих голубова надмашивали све оно што су они имали и годинама одгајали. Покојни Мизула, Срећен Каралић, Првослав Златић-Прле, Момчило Дугалић, Прибислав Симић звани Чика-Приба – сви су они касније користили голубове моје расе које су даљим парењем усавршавали.

Чика-Приба и “Звездина” звезда

Покојни Прибислав Симић, каже Браца, био је права голубарска легенда још од пре Другог Светског Рата. Сина

су му другови звали Ганди а ћерка му је била удата за једног познатог београдског зубара. Чика-Приба је волео да га посећујем па би смо дуго и страшно распредали причу о птицама које су биле наша заједничка љубав. Колико год да је благе нарави и добар у души био Чика-Приба, толико му је жена била сушта супротност. Увек мргодна и наругушена, одбојног држања, неприкладна за било какву комуникацију.

До Чика-Прибиног стана у Цара Лазара улици стизало се правим лавиринтом. Прво би се прошло кроз зграду према улици, а затим се кроз заједничко двориште прилазило његовој згради, троспратници, па би се онда пело некаквим гвозденим степеништем које је водило на кров, тј велику равну терасу и још један спрат горе, све до тавана и голубарника. Да бих избегао његову жену, наставља Браца своју причу, ја бих се скоро шуњао тим степеништем све до терасе на којој би чекао да се Чика-Приба искраде па да се заједно упутимо пут голубарника.

Али ту, на тој тераси, обично се играо дечак, према мојој процени осмогодишњак, који је са великим интересовањем,

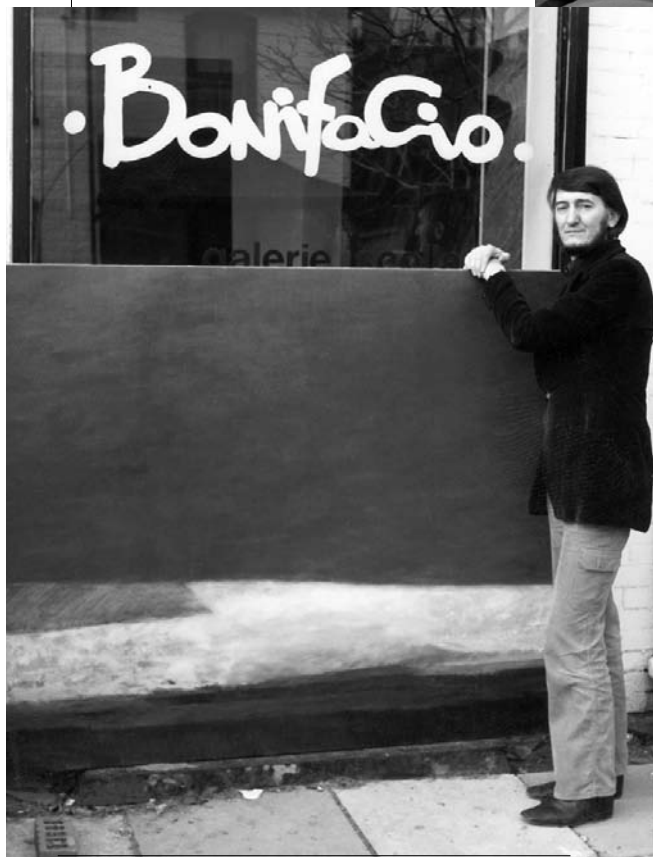
скоро неверицом, пратио моје готово сомнамбулско прикрадање. Угледавши мене дечачић би се скоро укочио гледајући горе према прозору Чика-Прибине кухиње као да је очекивао спектакл који ће ускоро уследити. Убрзо би се на прозору појављивала Чика-Прибина жена и одмах би ка мени упутила читаву канонаду урлика, клетви и псовки јер сам њену “гору половину”, грешног Чика-Прибу, перфидно одвлачио од топлог дома и кућних обавеза да би смо се заједно замајавали “тим птичуринама”, тј голубовима.

Мока Славнић у најбољим данима

Пошто се сцена понављала кад год би на тераси пре мрског лица Чика-Прибине жене угледао тог дечака како се игра, постепено сам почео да верујем да ми то недужно дете доноси несрећу у виду ове разгоропаћене жене. Тај дечкић био је Зоран-Мока Славнић будућа звезда “Звездине” и југо-кошарке.

Наставак у следећем броју

На ошварању прве изложбе у Ванкуверу

класног” друства. Деца инжењера, архитеката, професора и келнера, бравара, продаваца кокица и семенки, деца већ оматорелих тапкаршоша и осталих који би се у тадашњем жаргону могли сврстати у категорију “од зла оца и од горе мајке”. Време смо проводили глумарећи на малом скверу између улица које се одатле рачвају – Змаја од Ноћаја, Цинцар Јанкове и Цара Уроша.

Сви смо у понечему били слични и на све што не ваља вазда спремни. Туче са онима из Савамале, са Зеленог Венца, Булбулдера и Хаџипоповца беху нам једна од главних “разнонада”. Нарочито са овим последњима који се намерише на наше девојке на играма у Јеврјеском Дому у улици Краља Петра број 71, ако се не вaram. Табали